Dnr: 26 SKF 194

Direktionen

Revidering av slamtaxa i Lekebergs kommun

Sammanfattning

Vid förra årets revidering av slamtaxan i Askersund, Hallsberg och Laxå konstaterades att taxekonstruktionen inte följde entreprenörens och behandlingsanläggningarnas faktiska prissättning, och principen om att varje tjänst ska vara självfinansierande tillämpades på respektive taxa. Lekebergs kommun undantogs då, eftersom kommunens slamtaxa vid tidpunkten byggde på en låg schabloniserad behandlingskostnad och inte bedömdes behöva justeras.

Sedan dess har förutsättningarna förändrats. VA i Lekeberg har räknat fram en behandlingskostnad på ca 120 kr per kubikmeter slam, att jämföra med den tidigare fasta schablonavgiften på 300 000 kr per år som gällde när allt slam levererades till kommunens eget reningsverk. Samma typ av konstruktionsfel som åtgärdades i övriga kommuner finns därmed även i Lekebergs taxa. Samma princip om självfinansiering per tjänst föreslås nu tillämpas även här, med sikte på taxa för 2027.

Förslag till beslut

Direktionen föreslås godkänna förslaget och föreslår att fullmäktige i Lekebergs kommun fastställer slamtaxa för 2027.

Ärendet

Utöver kommunalt avfall (fd. hushållssopor) ansvarar kommunen för behandling av avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar som är dimensionerade för högst 25 pe (personekvivalenter) om anläggningen endast används för a) hushållspillvatten, eller b) spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten, samt latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar (15 kap. 20 § MB).

Slamtjänsterna i Lekebergs kommun tillhandahålls av samma entreprenör som i Askersund, och priserna för själva tömningen/transporten är därför jämförbara mellan kommunerna. Utöver grundtömning av brunn och sluten tank ingår tilläggstjänster som extra slangdragning, akuttömning, bomkörningsavgift, tömning av BDT-avlopp samt extra slamkubik.

Vid förra årets revidering av slamtaxan i Askersund, Hallsberg och Laxå undantogs Lekeberg, eftersom kommunens slambehandlingskostnad då var lägst inom förbundet och taxan inte bedömdes behöva justeras. Bakgrunden var att Lekebergs eget reningsverk historiskt tog emot allt slam mot en fast årlig avgift på 300 000 kr till VA. Reningsverket fick därefter driftproblem, vilket gjorde att förbundet beslutade att i stället köra huvuddelen av slammet till Atleverket i Örebro kommun, med endast enstaka leveranser kvar till det egna verket.

Direktionen

VA i Lekeberg har nu räknat fram en behandlingskostnad på ca 120 kr per kubikmeter slam, att jämföra med den tidigare schablonen på 300 000 kr per år. Samma typ av konstruktionsfel som åtgärdades i Askersund, Hallsberg och Laxå (taxan inte följer den faktiska kostnaden) finns därmed även i Lekebergs taxa, och principen om att varje tjänst ska vara självfinansierande föreslås nu tillämpas även här.

Hur stor andel av slammet som framöver ska levereras till respektive anläggning är i dagsläget en öppen fråga och avgörs av kapacitet hos Lekebergs reningsverk samt av vad som är bäst för taxekollektivet ur såväl miljömässig som ekonomisk synvinkel. Frågan om huruvida hela volymen kan levereras till Örebro kommun behöver utredas vidare.

I takt med att slambehandlingskostnaden utgör en allt större andel av den totala taxan blir det tydligare att dagens konstruktion, en fast avgift per tömning baserad på en schabloniserad snittvolym, riskerar att snedfördela kostnader mellan kunder vars faktiska volymer avviker från snittet. Ett exempel är att brunnar och slutna tankar idag hanteras med samma schablonvolym, trots att tankar regelmässigt töms fulla (ca 4 m³) medan brunnar i snitt töms vid ca 2,5 m³. Inför nästa taxekonstruktion bör en variabel kubikkostnad baserad på faktiskt hämtad volym per tömning övervägas, så att debiteringen följer den verkliga åtgången snarare än en schablon. Frågan bör beaktas i samband med kommande upphandling, då även mätning/rapportering av faktisk volym per hämtning behöver säkerställas avtalsmässigt.

Tjänst	2026-pris (ink. moms)	2027-förslag (ink. moms)	Förändring
Grundtömning brunn/tank ≤4 m³	1 260 kr	1 260 kr	0 kr
BDT-tömning	420 kr	690 kr	+270 kr
Akuttömning 24h	780 kr	1 036 kr	+256 kr
Akuttömning 5 dagar	300 kr	471 kr	+171 kr
Extrakubik slam	240 kr	507 kr	+267 kr
Extra slangdragning (per 10 m)	60 kr	169 kr	+109 kr
Bomkörningsavgift	420 kr	784 kr	+364 kr

Störst förändring får extra slangdragning (+182 %) och extrakubik slam (+111 %), båda tjänster som tidigare varit kraftigt underprissatta i förhållande till entreprenörens och behandlingsanläggningens faktiska kostnad, på samma sätt som konstaterades för Askersund vid förra årets revidering. Bomkörningsavgiften höjs

med 87 % och akuttömningarna med 33–57 %. Grundtömningen av brunn och tank lämnas oförändrad.

Nina Glattfelder
Förbundschef
Sydnärkes kommunalförbund

Bilagor

Bilaga 1 Ändringar i Lekebergs kommuns Avfallstaxa (Slam 2027)